

HET NEDERLANDS FORENSISCH INSTITUUT VERTROUWEN CENTRAAL

PLAN VAN DE SP OM TE WERKEN AAN EEN BETER NFI

AANLEIDING

Het rommelt al geruime tijd bij het Nederlands Forensisch Instituut. Er zijn veel berichten in de media, over capaciteitsgebrek, het afstoten van expertises en het opzeggen van het vertrouwen in de directie door de Ondernemingsraad. Uit gesprekken met NFI-medewerkers en bezoeken aan het instituut blijkt de ernst en de hardnekkigheid van de problemen. Nu het door de Ondernemingsraad afgedwongen onderzoek naar de management- en organisatiecultuur bij het Nederlands Forensisch Instituut 'Samen bouwen aan de toekomst van het NFI' openbaar is geworden kan niemand meer om de problemen heen. Het is de hoogste tijd de problemen op te lossen.

Uit het onderzoek:

'Het beeld van de management- en organisatiecultuur van het NFI dat uit dit onderzoek naar voren komt, is ernstig. Binnen de organisatie loopt de samenwerking niet goed. Er is onvoldoende onderling vertrouwen en er wordt te beperkt en soms vijandig gecommuniceerd.'

'De leiderschapsstijl heeft de afgelopen jaren bij veel medewerkers geleid tot vervreemding van de organisatie en van hun leidinggevende als persoon. Medewerkers voelen grote afstand tot hun leidinggevende en ervaren geen steun. De besluitvorming is traag en de communicatie over besluiten is onvoldoende.'

'De relatie met ketenpartners is met name op tactisch niveau onvoldoende, maar ook op uitvoerend niveau vindt men elkaar niet goed of te laat. Politie, Openbaar Ministerie en de Zittende Magistratuur (de belangrijkste partners van het NFI) weten niet waar ze moeten aankloppen.'

De conclusies van het onderzoek liegen er niet om. Er is vijandige communicatie, er is zelfs bijna gevochten op de werkvloer. De kloof tussen de medewerkers en het management is enorm. De werkvloer wordt niet betrokken bij belangrijke beslissingen. Ook de wetenschappers voelen zich weinig gehoord en betrokken. De bedrijfsvoering is zo slecht dat wetenschappers hun onderzoeken soms stil moeten leggen omdat ze moeten wachten op handschoenen of reageerbuisjes. Omdat het NFI een belangrijk onderdeel is in de strafrechtketen is de samenwerking met de Politie, het Openbaar Ministerie en de rechtspraak van groot belang. Maar juist die samenwerking verloopt niet goed, men weet elkaar nauwelijks te vinden, er wordt werk dubbel gedaan, of helemaal niet. In een tijd waarin steeds meer sporenonderzoek technisch mogelijk wordt en de onderzoeken zelf complexer worden, worden er niet méér maar minder sporen onderzocht en zijn de levertijden van het NFI langer geworden.

NFI-medewerkers maken zich grote zorgen over de invloed van de bezuinigingen op het NFI als geheel. Ook zijn de zorgen groot over de ontstane kloof tussen medewerkers en directie, de wetenschappelijke kwaliteit van het werk en de richting waarin het NFI zich ontwikkelt.

ANALYSE

De problemen bij het NFI zijn niet van gisteren. Al in 1995 zijn er problemen geconstateerd, maar een rapport dat destijds de vinger op de zere plekken legde is kennelijk in een lade beland. Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft het NFI als organisatie verwaarloosd, er is niet gestuurd op de koers van het NFI. De bemoeienis van het ministerie met het NFI heeft zich met name geconcentreerd op het opleggen van een grote bezuinigingsopgave. De omvang van die bezuiniging heeft steeds onder vuur gelegen vanwege het feit dat er toch al een scheefgroei was ontstaan tussen enerzijds de capaciteit die het NFI kan bieden, en anderzijds wat de politie en het OM eigenlijk willen hebben aan sporenonderzoek. Met andere woorden, de politie en het OM hebben veel meer sporen waarvoor zij het NFI in willen schakelen dan op grond van de afspraken (die voortvloeien uit de beperkte budgetten) zijn toegestaan. Dat leidt onvermijdelijk tot frictie en ontevredenheid.

Daarnaast geldt dat voor een goed functionerend NFI goede samenwerking cruciaal is. Interne samenwerking, tussen de verschillende disciplines en expertisegebieden. Maar ook extern, door samenwerking en afstemming met de ketenpartners politie, OM en rechtspraak. Voor goede samenwerking is vertrouwen cruciaal, maar juist daaraan schort het. 'Er is onvoldoende onderling vertrouwen en er wordt te beperkt en soms vijandig gecommuniceerd.' Aldus het rapport. De betrokkenheid van NFI-ers bij hun werk en bij hun organisatie als geheel is nog steeds erg groot en men is zeer gemotiveerd de noodzakelijke verbeteringen aan te brengen. Daarvoor is wel een vereiste dat mensen zich in de toekomst ook écht betrokken gaan voelen bij de organisatie. Op dit moment is de zeggenschap en inspraak van medewerkers nauwelijks aanwezig. Daardoor voelen medewerkers zich onvoldoende betrokken en worden besluiten niet altijd gerespecteerd. Ook de deskundigen hebben weinig invloed op de koers en ontwikkeling van het instituut.

VOORSTELLEN

Het Nederlands Forensisch Instituut speelt een hele belangrijke rol in de opsporing en de bewijsvoering. Het is de cruciale schakel om bewijsmateriaal te leveren in strafzaken. Daarnaast is het NFI van groot belang voor kennisontwikkeling en innovatie voor sporenonderzoek. Als niet snel en grondig orde op zaken wordt gesteld dan is dat funest voor de kwaliteit van het sporenonderzoek en het opsporen en vervolgen van criminelen.

1. HERSTEL HET VERTROUWEN

Geef de betrokken deskundige en andere onderzoeksmedewerkers die werken bij het NFI het vertrouwen dat zij verdienen. Dat zit in eenvoudige dagelijkse zaken en omgangsvormen maar het is ook fundamenteeler, laat zien dat het NFI er toe doet en dat het belangrijk is dat de problemen serieus worden genomen en opgelost.

2. GEEF DE NFI-ERS ZEGGENSCHAP

Medewerkers moeten meer te zeggen krijgen over de invulling van hun dagelijkse werk en de koers van de hele organisatie. Dat leidt tot betrokkenheid met, en verantwoordelijkheid voor de organisatie en het goede werk wat zij doen.

3. NFI-ERS KIEZEN HUN NIEUWE DIRECTEUR

De kloof tussen de werkvloer en het management moet worden hersteld. Daarom moeten de NFI-ers óók zeggenschap krijgen in de zoektocht naar en benoeming van een nieuwe directeur, bijvoorbeeld door het personeel de directeur te laten kiezen uit een bepaalde voordracht.

4. VERBETER DE SAMENWERKING MET POLITIE, OM EN RECHTSPRAAK

In het belang van de gehele keten van opsporing en vervolging moet onder leiding van het ministerie de samenwerking tussen het NFI en de ketenpartners (politie, OM en rechtspraak) dringend verbeteren. De aangenomen motie van de SP die vraagt om de werkelijke vraag naar sporenonderzoek vanuit de politie en het openbaar ministerie in kaart te brengen en welk budget daar eigenlijk bij zou horen, moet snel uitgevoerd worden. Zo kan een nieuw kabinet op basis van actuele informatie de juiste keuzes maken, inclusief het aanvaarden van de financiële gevolgen.

5. REGIEROL VOOR DE MINISTER

De situatie dat er te weinig verantwoordelijkheid voor het NFI is genomen door het ministerie moet beëindigd worden. De minister moet regie nemen voor het NFI, als belangrijk onderdeel van de strafrechtketen.

6. ONTWIKKEL VISIE OP KOERS VAN HET NFI

Te lang heeft het ontbroken aan een duidelijke visie op de koers van het NFI en de inhoudelijke missie. De minister moet samen met de professionals bij het NFI een visie ontwikkelen op de rol van het NFI in de toekomst.

7. BEWAAK DE VOORTGANG EN RAPPORTEER AAN DE KAMER

De Kamer heeft haar controlerende taak niet goed kunnen uitvoeren omdat er - ondanks dringend en herhaaldelijk verzoek - onvoldoende geïnformeerd is over het NFI. Om de voortgang te bewaken van de noodzakelijke verbeteringen zal het ministerie hierover periodiek aan de Kamer moeten rapporteren.

8. GEEF HET NFI DE RUIMTE OM OOK ZELF DE PROBLEMEN OP TE LOSSEN, OOK FINANCIËEL

Het rapport komt met scherpe en concrete aanbevelingen voor de korte termijn en voor daarna. Veel aanbevelingen zijn gericht aan het NFI zelf. Het is urgent dat de problemen per direct worden opgelost maar daarvoor moet het NFI wel in staat worden gesteld. De veranderingen die moeten worden doorgevoerd komen bovenop de huidige werkvoorraad. Om te voorkomen dat er te weinig voortgang wordt geboekt moet het NFI nu juist de ruimte krijgen om hiermee aan de slag te gaan. Het ministerie moet hiervoor de juiste voorwaarden creëren en zorgen voor voldoende (financiële) middelen.